



Naturvernforbundet

Molde

Molde 17.12.25

adrian.barsten@norconsult.com

postmottak@molde.kommune.no

Planlegging av Retiro fotballanlegg - innspill - planid. 202505

Naturvernforbundet rår til at den meldte planprosessen stoppes. Naturen og menneskene i naturen trenger Retiro skogen. Dagens størrelse er avgjørende for å ta vare på det varierte naturmangfoldet og sikre de ulike brukergruppene fysisk aktivitet, helse og positive naturopplevelser hele året.

Dersom planprosessen fortsetter, rår vi til at dette blir utredet og konsekvensvurdert:

- En landskapsøkologisk analyse der skogen sin funksjon blir sett i sammenheng med nærliggende områder.
- Kartlegging av plante og dyrelivet med vekt på nye undersøkelser av flaggermus og fuglelivet.
- De eldste trærne i parken må kartlegges. Desto eldre trær blir desto større blir muligheten for at de blir vert for andre organismer som smådyr, mikrosopp, lav og mose.
- Verdien som et nærmiljøområde med naturopplevelser, folkehelse og friluftslivsområde må bli en del av planutredningen. Dette må også omfatte barn og unge og andre som bruker skogen for å lære om naturen.

- Som en del av Naturvernforbundet sin kartlegging av snarveger i byen ble stiene i Retiroskogen og snarvegene til den lagt inn på snarvegkartet.
- Behovet for parkeringsareal i og ved Retiroskogen.
- Behovet for areal til snødeponi i planområdet.
- Omfanget av drenering og grøfting i og ved Retiroskogen. I den sammenheng må det legges til grunn at de største trærne har røtter som kan gå 30 m fra stammen.
- Vi vil rå til at det brukes sannferdige illustrasjoner når konsekvensene av utbyggingen skal synliggjøres.
- En av konsekvensene ved bruk av de fire banene blir partikler av plast som sprer seg til omgivelsene og i jorda.
- Vi vil rå til at Norconsult gjennomgår sine rutiner for kvalitetssikring av utredningsarbeidet som sendes til oppdragsgiveren og videre til kommunen.

Innledning

Naturvernforbundet frarår all utbygging i Retiroskogen/parken. Det gjelder byens største nærmiljø- og grøntområde i en ellers utbygd del av byen. Dagens størrelse er avgjørende for å ta vare på både det varierte naturmangfoldet og sikre de ulike brukergruppene gode opplevelses- og turmulighetene året rundt. En av Retiroskogen sine verdier er kvaliteten som et lukket landskap som innbyr til ro i kontrast til det åpne landskapet på Retirostranda.

I Naturvernforbundet sitt innspill til kommuneplanens arealdel foreslår vi at Retiroskogen blir planlagt som grøntområde og merket av som hensynssone for kulturvern, naturmangfold og nærmiljøområde/friluftsområde.

Etter punkt 7.3.4 i kommuneplanens samfunnsdel har kommunestyret vedtatt at Molde tar vare på naturmangfold, grønnsstruktur og kulturmiljø. Ett av delmålene er å styrke grøntområder og naturmangfold nær der folk bor. Det meldte planarbeidet er i strid med kommunestyret sitt vedtak og må også av den grunn avsluttes.

Vi rå til at et alternativt område for MFK sine banebehov blir avklart som en del av kommuneplanleggingen.

I tidligere brev har både vi og andre foreslått bruk av statlige friluftslivsmidler for å sikre Retiroskogen mot utbygging.

Naturmangfold

Landskapsøkologi

Retiroskogen har en størrelse og et naturmangfold som gir klare indikasjoner på behovet for en landskapsøkologisk analyse. Det varierte fuglelivet er best dokumentert og av vesentlig interesse med tanke på bevegelsesøkologi.

Etter læren om landskapsøkologi vil en art bare finne egnede leveområder i deler av sitt utbredelsesområde, som utgjør «øyer» av beboelige landskap i et ubeboelig «hav». Størrelsen og kvaliteten på de beboelige områdene, avstanden mellom dem og graden av framkommelighet i det ubeboelige landskapet vil avgjøre om en art vil kunne overleve i området på sikt. Retiroskogen kan også ha funksjon som et overskuddsområde for flere arter og er med på å sikre artsmangfoldet utenfor skogen. Vi rår til at dette blir utredet og foreslåtte inngrep blir konsekvensvurdert.

Naturtyper

I kapittel 2.8.3 i planinitiativet om naturmangfold er det vist til en rapport fra 2013 om naturmangfold. Vi savner informasjon om Statsforvalteren sitt kartleggingsprosjekt i 2023 etter NiN metodikken. Tre av de eldste eikene kommer inn under naturtypen «Hule eiker». Jfr. i den sammenheng § 3.3 i forskriften om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven.



Kartutsnitt fra Naturbase som viser areal kartlagt etter NiN. De tre største eikene er registrert som spesielt viktige for naturmangfoldet. Dato kartutsnitt 10.12.25.

Flaggermus

Det er mye funndata i Artskart, men ikke om flaggermus. Vi tenkte at dette bør undersøkes. Skogen ligger lavt, er et gammelt kulturlandskap, er nær sjøen og har et godt lokalklima. Det er i slike områder næringssøkende flaggermus har stor mulighet for å lykkes. Nesten all skog langs fjorden er ellers borte. Enten på grunn av bebyggelse eller dyrket mark.

En rekke undersøkelser går i retning av at flere arter flaggermus benytter lineære elementer i landskapet når de forflytter seg mellom koloni-/dagtilholdssted og jaktområder. Slike elementer kan være en skogkant eller en

vannkant. Flaggermus gjemmer seg bort om dagen i for eksempel sprekker og hull i trærne i en skog. Spesielt om sommeren når nettene er både lyse og korte er muligheten for beskyttende vegetasjon svært viktig.

I høst plasserte Naturvernforbundet ut to lyttebokser for flaggermus i skogen for å finne litt ut av dette. De hang ute i vel en måned og det ble gjort 1797 lydopptak. En gjennomgang av lydloggene bekrefter funn av flere flaggermusarter. Disse er dvergflaggermus, nordflaggermus og trollflaggermus samt flaggermus fra slekten *Myotis* som ikke lar seg artsbestemme. En usikker observasjon er brunlangøre. Den er lagt inn i Artsobservasjoner som usikker. Både nordflaggermus og trollflaggermus er på rødlisten. Det er første gang trollflaggermus er funnet i Molde og tredje gang i fylket ifølge Artskart. Brunlangøre er registrert tre ganger tidligere i Molde kommune. Siste observasjon var i 1998.

Analysen av lydloggene og artsbestemmelsene ble gjennomført av Tore Christian Michaelsen. Han har jobbet vitenskapelig med flaggermus i 25 år og har forsket på flaggermusenes ultralyder. I Artsobservasjoner er funnene vist som polygon der Retiroskogen er valgt som avgrensning. På Artskart er de knyttet til skogen sitt midtpunkt. Funnene er dokumentert med lydloggene som er lagt inn i Artsobservasjoner.

Når en ser på den nasjonale utbredelsen av flaggermus, er det tydelig at Møre og Romsdal og Trøndelag er nordgrensa og må legges vekt i en konsekvensutredning. Nordflaggermus sin utbredelse går videre nordover.

Naturvernforbundet sin undersøkelse var ganske beskjeden, men gir klare signal til Norconsult sitt oppfølgingsansvar for videre kartlegging av flaggermus som et relevant tema i konsekvensutredningen. Alt går i retning av at Retiroskogen periodevis er et svært viktig funksjonsområde for flere flaggermusarter. Konsekvensene ved en reduksjon av skogarealet må derfor utredes.

På figur 8 i planinitiativet er det et udatert kartutsnitt som viser registreringer fra Artskart. Registreringene av flaggermus har ikke kommet med. Ved bruk av kartutsnitt fra databaser som er i endring, vil vi rå til at det blir informert om utskriftsdatoen.

Trærne

Vi ønsker at de eldste trærne i parken bli kartlagt. Det vil være av både kulturhistorisk og naturfaglig verdi å få informasjon om alle trærne som kan knyttes til parkens etableringsfase for ca.150 år siden. I tillegg til flere av bartrærne og de store eikene, vil vi også nevne almen like nord for Villa Retiro. Alm og ask er rødlistet. Desto eldre trær blir desto større blir muligheten for at de blir vert for andre organismer som for eksempel mikrosopp, lav og mose. Dette må undersøkes av kompetente biologer som et relevant tema og bli en del av faktagrunnlaget ved utarbeiding av konsekvensutredningen.



Flere av de eldste trærne i Retiroskogen er vert for andre organismer. Både vekster og dyr.

Vi vil også framheve artsmangfoldet av trær. Det er kartlagt 30 arter i skogen. Denne konsentrasjonen av så mange arter på et konsentrert område på ca. 65 da kan være unikt i Norge. De fleste norske tresortene er representerte.

Fuglelivet

Informasjon fra Artskart dokumenterer at Retiroskogen har et rikt fugleliv. Det må være et relevant tema i konsekvensutredningen å videreføre kartleggingen av fuglelivet, vurdere verdien som funksjonsområde og konsekvensene av en utbygging.

Nærmiljøverdier og friluftsliv

Som innspill vil vi rå til at Norconsult går gjennom saksdokumentene fra [høringen i 2023](#) som gjaldt et boligfelt i skogen. En arealkonflikt med flere likheter med MFK sitt prosjekt.

I saksdokumentene fra den planprosessen er det en støyrapport. Arealet fra Villa Retiro og nedover til E39 er i støysone gul og rød. Det er den rolige delen nord for bygningene som har verdi som rekreasjonsareal og som er registrert som et svært viktig friluftslivsområde. Vi vil rå til at Norconsult enten bruker det støykartet eller lager et nytt som en del av faktagrunnlaget for konsekvensutredningen. Det kan ikke være tvil om at uten en støyvoll ved E39 vil et park/rekreasjonsareal nedenfor Villa Retiro ha liten bruksverdi.

Av tidligere saksdokumenter vil vi også nevne uttalelsen fra Kviltorp skole som skriver at Retiroparken er et viktig og mye brukt parkområde for barn i Kviltorp

skolekrets. Området brukes til lek, turer, utforskning og kreative aktiviteter både i skoletiden og fritid. Gjennom å studere arts mangfoldet i parken lærer barna om naturvern og bærekraftig utvikling. Urørt natur oppdages og dyrelivet observeres.

Fuglset vel skriver at skogen er helt unik, og har gledet generasjoner av Fuglsetinger, og de håper og ønsker at de kommende generasjonene kan få oppleve magien av de 150-årige gigantene som bebor skogen.

Det er utgitt et orienteringskart for Retiro der skogen er en sentral del. Kartet er et lavterskeltilbud til barn og unge til bruk i opplæring av kart og kompass. Aktuell utbygging vil ha en negativ virkning på hensikten med kartet og må derfor også med i konsekvensutredningen.



Kartet har en variert bruk. I 2025 ble det brukt til turorientering

Vi vil rå til at Norconsult tar kontakt med den i kommunen som representerer barn og unge sine interesser i planleggingen. I tidligere saksdokumenter er det en rapport om barn og unges interesser i planområdet.

Vi rå til at kommuneoverlegen med sitt ansvar etter folkehelseloven og for folkehelsen også blir kontaktet for innspill.

Som et innspill til verdien skogen har for rekreasjon og folkehelse, vil vi vise til [dette leserinnlegget](#) (RB-nett 8.5.25 og Romsdals Budstikke 10.05.25). Det er et relevant faglig grunnlag når konsekvensene for folkehelsen må utredes.

Samferdsel og parkering

Snarveger

Naturvernforbundet har kartlagt [snarvegene](#) i byen. Kartet ble sist oppdatert i 2024. Det er knyttet til en egenskapstabell med blant annet bilde og annen informasjon om hver enkelt snarveg. Ett av grunnlagene for kartet er

registreringer av barnetråkk. I fjor ble et gjerde i skogen fjernet. Etter hvert kan det endre stisystemet.



Utsnitt fra byens snarvegkart for Retiro og Bergmo

Vi regner med at snarveg 4560 er i fare. Det er en viktig snarveg med forbindelse til snarveg 4562. Disse to forbinder blant annet Retiroskogen til Bergmo ungdomsskole og boligfeltene i nord. Vi har merket oss at dersom det er aktuelt å lukke eksisterende nord-sør forbindelse (snarvei) krever kommunen at det må etableres tilsvarende gode eller bedre løsninger. Dette må utredes.

Parkering

Etter planinitiativet blir det en bygning for MFK sin elitesatsing, akademi og kvinnelag, samt sportslig administrasjon. Det er behov for garderobeanlegg, ulike treningsrom, fysio, samt fasiliteter for medisinsk- og trenerapparat. Det er ikke informert om antallet arbeidsplasser. Da prosessen for å få vedtatt intensjonsavtalen var på gang, ble det opplyst at det ble 120 administrativt ansatte i bygningene på Retiro.

All erfaring er at dagens idrett stort sett er bilbasert uavhengig av busstilbud. Etter planinitiativet er det ikke mulig med tilstrekkelig parkering til enhver tid på bakkenivå innenfor planområdet. Vi ser at både småbåthavna og friområdet på Retiro er nevnt som en mulighet. Naturvernforbundet mener at den kommunale parkeringsplassen på Retirostranda er for brukerne av det friområdet. Etter det vi kjenner til ble friområdet med parkeringsareal finansiert med millionbeløp fra Klima og miljødepartementet for allmenn bruk.

Dersom MFK og Molde Fotball AS ikke tar ansvar for parkering på egen/leid grunn, blir konsekvensen parkering på både boligveger i nærområdet og på gravplassen sin parkeringsplass når behovet for parkeringsplasser er størst. Vårt innspill blir derfor at parkeringsareal under bakken, øst for Retiroskogen, må utredes.

Trafikk og vegareal

I tillegg til adkomsten til baneanlegget, vil en opprustning og bruk av Villa Retiro kreve veg- og parkeringsareal i den delen av området. Reguleringsplanen for Tøndergård - Furukollen, vedtatt i 1987, viser at Villa Retiro har en lovlig tilkomst direkte fra E39. For Retiroskogen er dette et klart bedre alternativ enn en ny veg fra nord. Dette må utredes.

I planinitiativet savner vi informasjon om faren for trafikkulykker fra den kommunale vegen og til krysset med E39. Statens vegvesen kom med en vurdering av dette i et brev til kommunen i 2023.

De skriver at selv om trafikkanalysen for et boligfelt i Retiroskogen viser at kapasiteten i krysset er akseptabel for E39-trafikken sitt vedkommende i begge utbyggingsalternativene, vil det være utfordrende å finne en luke for å komme seg inn på E39 fra den kommunale vegen. Det vil være særlig venstre inn på E39 som er utfordrende da trafikantene må forholde seg til begge kjøreretningene. En slik ventesituasjon kan føre til økt ulykkesrisiko ved at trafikantene tar større sjanser for å komme seg inn i små luker. Alternative vegløsninger blir derfor tilrådd. Vi rår til at dette blir utredet og konsekvensvurdert.

Snødeponi

Det må være et krav at det planlegges areal til snødeponi for de to kunstgress-banene og trafikkarealet. Vi er klar over at det blir undervarme som til en viss grad kan smelte snø på to av banene, men ved et kraftig snøfall må kunstgress-banene brøytes og snøen transporteres til et deponi. Når det en gang blir slutt på bruk av plastholdig fyllmateriale, kan det likevel bli behov for snødeponi og oppsamling av et annet fyllmaterialet på et asfaltert areal.

Vi ønsker en planbestemmelse som forbyr bruk av grøntområdet/friareal som snødeponi. Hensikten er å unngå at vekster blir skadet, vekstsesongen redusert og at det føres forurensninger inn i parken fra baner, veger og parkeringsareal. Forbudet må også gjelde midlertidige massedeponi eller lignende i skogen.

Areal til driftsutstyr

Vi ønsker at det blir redegjort om behovet for areal til lagring av utstyret som skal drifte området og de fire banene og plasseringen av det.

Grøfter, drenering og andre utbyggingstiltak

Utbyggingen vil føre til behov for graving. Ikke bare i forbindelse med vann- og avløpsnett, men også med tanke på drenering og utfordringer med overvann fra banene. Det blir også graving og trolig masseutskifting der banene er planlagt. Det er viktig at det blir informert om dette i planbeskrivelsen og at konsekvensene for ikke minst trærne og vannbalansen i hele Retiroskogen blir utredet. Det kan regnes med at de største trærne har røtter som kan gå 30 m fra stammen. Denne utfordringen må bli en viktig del av hørings- og beslutningsgrunnlaget og kan ikke utsettes til interne anleggsutredninger etter en eventuelt godkjent reguleringsplan. Vi rår derfor til at dette blir utredet og konsekvens-

vurdert i den første delen av prosjektet. Det må legges fram kart som viser hvilken del av skogen der trerøttene kan bli skadet på grunn av anleggsarbeidet.

Lysforurensning

Dette må med som et tema i konsekvensutredningen. I den sammenheng må det avklares om det er mulig gjennom planbestemmelsene å sette krav til et minimum av lys i utbyggingsområdet i og ved skogen.

De fire banene

I planinitiativet står det at to av banene vil bli gressbaner. På møtet i Rådhuset fortalte MFK sin prosjektleder at to baner vil bli gressbaner med hybridgress. Hybridgress er en netting/armering med kunstgress. Resultatet for alle de fire banene vil bli at ved bruken av dem vil partikler av plast sprer seg til omgivelsene og i jorda. Dette må utredes og avbøtende tiltak må beskrives. I den sammenheng må det avklares om det er mulig gjennom planbestemmelsene å vedta hvilke banedekker som skal brukes eller om MFK står fritt i valget av dekke på de fire banene etter et planvedtak.

I mulighetsstudien som ble lagt til grunn for intensjonsavtalen mellom kommunen, MFK og det private aksjeselskapet Molde Fotball AS ble det brukt illustrasjoner som viste tette skog inn mot banene. Vi regner med at når banene med gress skal driftes, vil en unngå lauv og barnåler på dem. For å sikre en god vekst av gresset, vil det være viktig å unngå for mye skygge. Vi vil rå til at det blir laget et kart som viser det trefrie arealet ved de to banene med gress og inkludert buffersonene.

Bruk av illustrasjoner

Vi er positive til bruk av illustrasjoner i planutredninger, men flere av de som til nå er laget av Norconsult er mer villedende enn veiledende. Grunnlaget for illustrasjoner bør være faglig redelighet og integritet.

På infomøtet på Rådhuset ble det vist en illustrasjon av «Atlanterhavet». Det er så stort at det neppe ville ha vært plass til den vestligste banen. På en annen av illustrasjonene er banene og Villa Retiro vinklet på en måte som gir inntrykk av at de ligger nær hverandre. Virkeligheten er at avstanden mellom dagens gressbane og Villa Retiro er over 100 m. Omfanget av inngrepene mellom dem er det vanskelig å få med seg på illustrasjonene.

Når Villa Retiro skal opprustes og tas i bruk blir det behov for en bilveg til bygningene. Det vil også bli behov for i alle fall midlertid parkeringsareal og en snuplass. Dette kan vi ikke se noe til på illustrasjonene. Vi regner med at både tilkomstvegen og parkeringsplassen blir asfalterte.

Kvalitetssikring

I et brev av 22.01.25 til Norconsult, MFK og Molde kommunene viste vi til flere feil i rapporten – «Lokalitetsvurdering – Nytt breddeanlegg». Det gjaldt feil fakta

om verdien som nærturområde etter friluftslivskartet for kommunen og for lav verdi som kulturminne etter planen for kulturminne og kulturmiljø i fylket.

En annen feil som ble lagt til grunn for arbeidet den gangen var påstanden om at eksisterende løsning med kunstgress og granulat kun er tillatt å bruke noen få år til. Fakta er at det fra 17.10.31 er det forbudt å omsette plastholdig løst fyllmateriale som oppfyller kriteriene til mikroplast. Selve bruken vil ikke være forbudt.

Og så kan vi nevne utredningen der naturmangfold var et tema. I en tabell gis det inntrykk av at alternativet Retiro har den samme verdien for naturmangfoldet som for eksempel alternativet i Årølia. En opplagt feil.

Samlet dokumenterer dette vesentlige svikt i kvalitetssikringen av beslutningsgrunnlaget som ble lagt fram for kommunestyret ved behandlingen av intensjonsavtalen. Vi vil derfor rå til at Norconsult gjennomgår sine rutiner for kvalitetssikring av det som sendes til oppdragsgivere. Dette må være spesielt viktig når utredningsarbeidet skal brukes i en politisk prosess. Kommunen sin administrative ledelse, som ansvarlig for saksutredningen til de folkevalgte, må også få en rolle og ta et ansvar for kvalitetssikringen.

Medvirkning

Det er bra at det legges til rette for en inkluderende og målrettet prosess, men oppdelingen i tre interessegrupper i medvirkningsplanen er uten forankring i plan- og bygningsloven eller Kommunaldepartementet sine veiledere for planleggere. Oppdelingen kan lett føre til forvirring når prinsippet tross alt er det motsatte. Alle skal stilles likt i en medvirkning etter plan- og bygningsloven. Hvordan oppdelingen kan oppfattes i en politisk prosess er også en side av det. Når Norconsult først har delt opp i tre interessegrupper, krever Naturvernforbundet at vi flyttes fra sekundærinteressenter til primærinteressenter. Dette vil vi begrunne med de store naturverdiene i Retiroskogen som vil bli ødelagte ved en utbygging og som vi arbeider for å verne om. Noen av naturkvalitetene er av nasjonal verdi og må derfor prioriteres høyere enn MFK sine interesser.

En annen side ved medvirkningen er hvilken hensikt det har å engasjere seg når MFK sin prosjektleder på folkemøtet på Rådhuset 24.11 uttaler: "Nei, innspill fra folket alene tror jeg ikke vil føre til at vi stanser det". (Kilde Romsdals Budstikke 26.11.25). Med den massive motstanden som er og har vært mot utbygging i Retiroskogen i flere år, burde det vært en selvfølge at innspill og protester fra folket alene burde være nok til å stoppe Molde Fotball AS/MFK sine planer og at Norconsult trekker seg fra oppdraget. Vi vil også vise til Romsdals Budstikke den 16.5.25 der 14 lokale organisasjoner har en klar mening om MFK sitt prosjekt.

Videre prosess

Vi ønsker at alle våre innspill blir behandlet og kommentert på en synlig måte i saksdokumentene, og vi ønsker en begrunnelse når innspill ikke blir tatt til følge.

Vi vil at dette innspillbrevet blir lagt ved saksdokumentene når den politiske prosessen starter opp.

Vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Molde

Kopi:

sfmrpost@statsforvalteren.no

Leder: Kristin Glæstad Vonheim, Nybøvegen 10, 6410 Molde, telefon 93 68 56 10

E-post: molde@naturvernforbundet.no Naturvernforbundet i Molde er på Facebook og Instagram

Nettet: <https://naturvernforbundet.no/moreogromsdal/lokallag/molde/>

Org. nr. 919 666 846